

Virtuális autizmust okoz az ovisok kutyühasználata?

Aggasztó jelenségekkel szembesültek magyar kutatók, akik a kisgyerekek digitális eszközhasználatát vizsgálták a koronavírus-pandémia időszakában, a járványügyi intézkedések alatt és után. A szakemberek arra figyelmeztetnek, hogy teljes generációk nőhetnek fel a nyelvi képességek csökkenésével, a beszédértés zavarával küzdve, ami kihathat a jövő társadalmának egészére. A háttérben a sokszor korlátlan kutyühasználat, a kisgyerekeket érő, minden mást felülíró vizuális ingerek állnak. A politikai döntéshozók és maguk a szülők sincsenek tisztában a helyzet komolyságával, a szakértők pedig versenyt futnak az idővel.

Pogány Ákossal, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Etológia Tanszékének adjunktusával az Alfa Generáció Laborban folyó, MTA által támogatott kutatásról beszélgettünk. A Magyar Tudományos Akadémia 2021 júniusában hirdette meg a poszt-COVID-jelenségek kutatására irányuló pályázatát, aminek célja olyan (alap)kutatások támogatása volt, melyek a koronavírus okozta poszt-COVID-jelenségek miatt fellépő egészségügyi, társadalmi, kulturális és egyéb problémák feltárására és megoldására keresnek válaszokat. Az ELTE kutatói a pályázat keretében az óvodáskorúak digitális eszközhasználatát vizsgálják, és azt, hogyan változott a gyerekek társas készségeinek fejlődése a koronavírus-világjárvány következtében.

A kutatók szerint, miközben elég sokat lehet tudni a járvány iskolásokra és felnőttekre gyakorolt hatásairól, addig a legérzékenyebb fejlődési szakaszban lévő óvodáskorúakra tett hatások viszonylag rejtve maradtak. Egyebek mellett azt vizsgálták, milyen volt a gyerekek szabadidős okostelefon- és tablethasználata a veszélyhelyzet kihirdetését követően (amikor korlátozások voltak), illetve egy olyan szakaszban, amikor nem voltak szigorú korlátozások érvényben, és igyekeztek megragadni, milyen változások történtek a köznevelést is érintő karanténintézkedések miatt.

Az ELTE kutatói egyértelműen azt találták, hogy az óvodások a korlátozások alatt többet néztek tévét, többet használtak tabletet és okostelefont: elsősorban mesefilmeket és videókat fogyasztottak.

„A célunk, hogy nézzünk szembe azzal, mi történik velünk. Nekünk kutatóként ez az egyik legfontosabb feladatunk: hogy a valóságot feltárva lehetővé tegyük minden érintett számára a társadalmi szerepének megfelelő következtetések levonását szülőként, oktatási szakemberként, pedagógusként vagy gyermekpszichológusként. Ehhez pedig megbízható adatok kellene, úgyhogy ezen dolgozunk nagyon keményen” – mondta Pogány Ákos, aki szerint az a legnagyobb aggodalom, hogy hihetetlen sebességgel zajlik a digitális térhódítás, sokszor már bölcsődéskorban kutyüöznek a gyerekek.

„Az óvodai szűréseket végző logopédusok egybehangzó véleménye az, hogy az elmúlt 2-3 évben drasztikusan elkezdett romlani a gyerekek nyelvi teljesítménye. A mai óvodáskorúak nem tudnak olyan nyelvi szinten teljesíteni, mint az 5 évvel ezelőtti óvodások vagy akár a 3 évvel ezelőtti óvodások” – mondta Pogány Ákos, aki szerint az okoseszközök által kínált vizuális inger áll a jelenség háttérében.

Rengeteg kisgyerek szinte már azelőtt elkezd kutyüözni, hogy elsajátítaná a nyelvet. Ez pedig azért nagy baj, mert a kisgyermekkor első pár éve olyan speciális időszak, amikor a gyerek az anyanyelvét passzívan tanulja, hallás után, akusztikai információkra kihegyezve. A kutyüözés ezt a passzív

akusztikus csatornát zárja be, mert jóval érdekesebb vizuális ingereket kínál.

„Ha nincs nyelv, nincs kommunikáció. Nem tudunk olyan területet mondani a gyerekek fejlődésében, amihez ne lenne szükség arra, hogy kommunikáljon, hogy értse a nyelvet. A szakemberek virtuális autizmusként szoktak hivatkozni a túl korai vagy túl nagy mértékű eszközhasználat következményeire. Gyakorlatilag olyan viselkedést, tüneteket látnak ezeken a gyerekeken, amelyek az autizmussal diagnosztizált gyerekeknél szoktak megjelenni” – magyarázta a kutató.

Mindez azért nagy probléma, mert a szülők zöme nem tudja, nem érti, hogy amikor odaadja az okostelefont a babakocsiban ülő gyerekeknek, az miért káros.

„Egy hatalmas kísérlet zajlik, aminek az eredményét majd akkor fogjuk látni, amikor ezek a gyerek felnőnek, és megpróbálnak majd normális kapcsolatokat kialakítani, családot alapítani vagy csak egyáltalán érvényesülni az életben – figyelmeztetett Pogány Ákos, aki szerint elég ijesztő képet fest elénk a digitális fejlődésnek ez az oldala. – El tudunk képzelni egy olyan társadalmat, amelyben ilyen, valódi kommunikációra képtelen gyerekek éldegélnek egymás mellett elszigetelten? Szerintem az óvatosság senkinek sem árthat, és mi, kutatók mindent megteszünk azért, hogy felzárkózzunk a jelenség következményeinek megértésével.”

A teljes interjú [ide kattintva](#) olvasható.

Az idei Magyar Tudomány Ünnepe központi programjai közt rendezték meg november 26-án a „Poszt-COVID-jelenségek kutatása” című szimpóziumot. A szimpózium teljes egésze, így Pogány Ákos „A járvány rövid és hosszú távú hatásai óvodáskorú gyerekek digitális eszközhasználatára és szociokognitív fejlődésére” című előadása is visszanezhető az MTA YouTube-csatornáján. Az előadás [ide kattintva](#) elérhető.

Sajtókapcsolat:

- Magyar Tudományos Akadémia
- +36 1 411 6100 / 594
- sajt@titkarsag.mta.hu

Eredeti tartalom: Magyar Tudományos Akadémia

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/17281/virtualis-autizmust-okoz-az-ovisok-kutyuhasznalata/>